

Preek over 2 Timoteüs 2:19

- Schildwolde, 13 november 2016
- Kees van Dusseldorp
- viering HA

Start project 'Samenleesbijbel'

Thema: Gods fundament en onze inzet

votum en groet

Ps.46:1,2

**

wetslezing

Ps.125

gebed

**

lezen: 2 Timoteüs 2:14-26

preek: 2 Timoteüs 2:19

Gz.118

**

lezen HA-formulier 1

Gz.119:1,2 (belijdenis)

viering

Gz.139 (tijdens de viering)

lofprijzing

gebed

**

collecte

Gz.132:1,5,6

zegen

Gemeente van Christus,

Het leek mij goed om vanmorgen verder te lezen in 2 Timoteüs. Ik vond het een goede zaak om in de kerk ook gewoon met elkaar de Bijbel te lezen. Zo komen teksten aan de orde, die ik anders niet zo gauw zou kiezen. Wij willen leven bij het hele Woord van God. En niet alleen bij een selectie van aansprekende teksten en mooie verhalen.

Bij het lezen en overwegen van dit gedeelte uit 2 Timoteüs wist ik in eerste instantie niet goed raad richting een preek. Het gaat over dwaalleraren en focust op de houding die Timoteüs als voorganger moet innemen. Voor mezelf als predikant vond ik dat leerzaam en motiverend. Het is voor niet-predikanten ook wel eens goed om te lezen. Maar het raakt misschien niet gelijk je eigen geloof en Godsbesef. Het functioneren van een dominee mag dan misschien een dankbaar gespreksonderwerp zijn, maar je kunt gemakkelijk je hart erbuiten houden. En dat kan de bedoeling van preken niet zijn.

Toch heb ik gaandeweg ontdekt wat de Heer volgens mij iedereen te zeggen heeft. Laat ik dat in een paar punten naar voren brengen. Waarbij ik helaas niet alles kan noemen.

In de eerste plaats is het goed om te ontdekken dat in de oude kerk al veel strijd en onenigheid was. We hebben wel eens het beeld dat de eerste kerk een ideaalkerk was, waar alles goed ging, mensen elkaar hielpen en iedereen vol geloof en blijdschap was. Laat ik duidelijk zeggen: die gemeenten waren er en zijn er. Maar er is ook strijd geweest, afstand tussen mensen, ruzies tussen voorgangers. Dat is moeilijk te verteren, omdat het volgen van Christus mensen juist bij elkaar brengt in een nieuwe gemeenschap. We delen samen de avondmaalstafel. En als we niet aan dezelfde tafel zitten, maar wel oprecht geloof bij een ander opmerken, dan doet ons dat verdriet. Want in het nieuwe leven gaat het om het omgaan met elkaar met de houding van Christus, waarin je dienstbaar bent aan een ander.

Maar kennelijk kan die kracht van de liefde hier op aarde nog niet voorkomen dat mensen elkaar niet begrijpen, tegengestelde verhalen vertellen, verschillende standpunten innemen en elkaar zelfs negeren of beschadigen. In deze brief van de oude zendeling Paulus aan de jonge dominee Timoteüs kom je het allemaal tegen. Waardoor dat komt? Paulus noemt de zonde. Hij noemt de angst voor de mensen en aanpassing aan de wereld. Hij noemt de strikken van de duivel. Hij noemt eenzijdige visies. En hij noemt de behoefte om gelijk te krijgen, om zelf in de aandacht te staan, om belangrijk te zijn.

Dwaalleraren zijn er, schrijft Paulus. Met onzinnige discussies, die alleen maar teleurstelling brengen. Want ruzie in de kerk, daar knappen mensen op af. Tenzij het gaat om het handhaven van de waarheid. Maar wanneer is de waarheid in het geding? Sommige christenen waren fel voor Trump, anderen even fel tegen. Sommigen christenen zijn overtuigd voor het dopen van kleine kinderen, anderen zijn overtuigd tegenstander. Sommige gereformeerden vinden dat op grond van de Bijbel vrouwen ook ambtsdrager moeten worden, anderen vinden dat dat faliekant tegen de Bijbel ingaan. Is de waarheid in het geding? Misschien wel. Ik doe daar nu geen uitspraak over. Paulus heeft het over mensen die beweren dat ze al uit de dood zijn opgestaan en dat er geen opstanding in de toekomst meer komt. Dat gaat over wezenlijke zaken van het christelijk geloof. Waar het mij nu om gaat, is dat er – ook in de kerk – verschil van mening, dwaling en strijd voor-

komt. Niet om het goed te praten. Wel om realistisch te zijn. Om de waarschuwing daarvoor binnen te laten komen. Om zelf goed naar de waarheid te luisteren.

Want dat is mijn tweede punt: In alle verschillen en alle verhalen heeft één ding de hoogste prioriteit, schrijft Paulus: oriënteer jij jezelf op God. Zorg dat jij Hem recht in de ogen kunt kijken. Dat je de vrede in Christus zoekt en vindt. Wees een betrouwbare dienaar van de Heer. Zorg dat je je niet hoeft te schamen voor je werk en verstopt de waarheid niet.

In de afgelopen week werd deze opdracht mij voorgehouden door een van de ouderlingen op het functioneringsgesprek. Dat ontroerde me. En hielp me om mijn kracht en vrijheid te blijven zoeken bij de Heer. Er gebeurt soms veel in de gemeente, waar allerlei mensen iets vinden en ook allerlei gevoeligheden en verwachtingen niet altijd te combineren zijn. Er gebeurt veel in de kerken, waar je misschien ook iets van moet zeggen. Er gebeurt veel in de wereld, wat je geestelijk wilt begrijpen en waar je een standpunt over wilt vormen. Dan is het goed om de oproep van Paulus te horen: Oriënteer je op God, zorg dat je je vrede en vrijmoedigheid bij de Heer vindt en breng waar nodig het woord van de waarheid naar voren.

Maar gemeente, dit geldt niet alleen een predikant. Want ieder heeft te maken met invloeden, verhalen, verwachtingen en belangen. Iedereen maakt keuzes en komt voor beslissingen te staan. Oriënteer jezelf op God! Breng het bij Christus, zoek het bij Christus en verwacht het van Christus. Vier het avondmaal mee, om je opnieuw bij de waarheid te bepalen en je door de waarheid te laten leiden.

Want dat brengt mij bij mijn derde punt: God heeft het fundament gelegd! Een vast fundament. Voor de kerk. Het is geen mensenzaakje. Mensen kunnen van alles aan ondermijnende acties uitvoeren. Door ontwikkelingen te blokkeren. Door door tradities op te blazen. Door nieuwe ideeën geforceerd in te voeren. Of nieuwe inzichten juist buiten de deur te houden. Door elkaar te negeren of te verketteren, door discussies op de spits te drijven of juist geen boodschap meer aan elkaar te hebben. Mensen kunnen de kerk schade toebrengen door ruzies, misbruik en onchristelijk gedrag.

Maar God heeft de fundering gelegd! En daarom blijft de kerk bestaan. In andere teksten noemt Paulus Jezus Christus het fundament. Of het onderwijs van profeten en apostelen. In deze brief vult Paulus dat iets anders in. Hij zegt: het fundament dat God heeft gelegd kent twee stempels.

De eerste stempel is: 'De Heer weet wie Hem toebehoren. God kent de zijnen.' Dat is een troost. God doorziet de mensen. Hij kent de harten. Niet iedereen in de kerk behoort God ook werkelijk toe. Dat blijft voor ons verborgen. Maar voor God is duidelijk wie zich bijvoorbeeld aan het avondmaal werkelijk tot Jezus Christus wendt en wie niet.

De tweede stempel is: 'Ieder die de naam van Christus noemt, moet onrecht vermijden'. Dat hoort ook bij het fundament. Want of iemand werkelijk gered is, dat blijkt uit zijn of haar gedrag. Doe geen slechte dingen. Want het avondmaal meevieren, maar ondertussen anderen haten, beliegen of misbruiken, dat gaat niet samen.

Het fundament van de kerk draagt twee bijzondere stempels. Beide stempels verwijzen trouwens naar de geschiedenis van Israel, in de tijd dat Korach, Datan en Abiram, gesteund door 250 prominente Israëlieten het gezag van Mozes en Aäron betwisten en eigen opvattingen over het dienen van God naar voren brachten. Er ontstond een heftige kerkstrijd. Mozes zei toen: De Heer zal bekend maken wie bij Hem horen. Zorg dat je niet bij hen in de buurt komt. En de grond spleet open en deze drie dwaalleraren met hun families werden verzwolgen. Want God bewaart zijn kerk.

‘De Heer kent de zijnen. En ieder die de naam van Christus noemt, moet onrecht vermijden.’ Die twee stempels staan op het fundament van de kerk, dat God heeft gelegd. Het zijn de poten onder de avondmaalstafel. Je redding in Christus door zijn bloed. En je nieuwe leven in Christus door zijn Geest. Dat fundament ligt er, moet blijven liggen en zal blijven liggen, wat mensen ook doen.

En dat brengt mij tenslotte bij mijn vierde punt. Het feit dat God het fundament heeft gelegd, helpt ons om de daarbij passende houding te vinden. ‘Een dienaar van de Heer moet geen ruzie maken, voor iedereen vriendelijk zijn, een goede leraar en een verdraagzaam mens die zijn tegenstanders zachtmoedig terechtwijst, om hen te redden van hun ondergang.’

Dit zegt iets over predikanten. Over hun taakopvatting en omgang met mensen. En dus ook iets over wat je van hen verwachten mag. Het tekent geen softe mensen, maar wel mensen die zich laten leiden door Christus. Met een duidelijke verkondiging van de waarheid. En tegelijk een liefdevolle omgang met mensen, zowel voor- als tegenstanders. Dat zeg ik met enige schroom, omdat ik – net als iedere andere predikant – weet hoeveel ik hierin tekort schiet. Het is ook niet het enige uit de Bijbel wat je over predikanten kunt zeggen. Maar het geeft wel huiswerk. En het bemoedigt.

Want dit geldt niet alleen voor predikanten. Maar voor alle dienaren van de Heer. Voor alle christenen dus. Dit is de houding die voortvloeit uit de waarheid van het evangelie en het door God gelegde fundament van de kerk! Wat een mooie omschrijving van de nieuwe mens. Om de Heer te dienen in jouw leven en in jouw relaties. Zo wordt de mens die het spoor volgt dat God wijst, die zich toewijdt aan het evangelie, die vanuit het avondmaal zich laat vullen door de Heilige Geest. Jezus Christus verandert de omgang tussen mensen. Daar woont de liefde die mensen tot bekering brengt. Daar woont de Heer zelf.

Amen